

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

41341

การสอนเสริมครั้งที่ 2

หน่วยที่ 6 - 9

เอกสารโสตทัศนศึกษา

กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

PROCEDURAL LAW 1

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1 การสอนเสริมครั้งที่ 2
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : รองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีตล

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 43 ภาค 1/2552 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 2

ชุดวิชา 41341 กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

หน่วยสอนเสริม การซื้อขายตัดลีนคดี คำพิพากษาและคำสั่ง และค่าฤชาธรรมเนียม
(หน่วยที่ 6 – 9)

ประเด็น

1. การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล
2. การจำหน่ายคดี
3. การชำระหนี้ก่อนมีคำพิพากษา
4. การพิพากษตามยอม
5. การตัดสินตามข้อหาในคำฟ้อง
6. การดำเนินกระบวนการพิจารณาชี้
7. คำพิพากษาหรือคำสั่งผูกพันคู่ความ
8. ฟ้องชี้
9. การขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

แนวคิด

1. คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลนั้น หากศาลมิได้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ ศาลต้องวินิจฉัยชี้ขาดโดยทำเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่ง ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ศาลจะปฏิเสธไม่ทำคำพิพากษาหรือคำสั่งไม่ได้
2. ศาลมีอำนาจสั่งให้จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความได้โดยไม่ต้องวินิจฉัยชี้ขาดในประเด็นแห่งคดี หากเป็นกรณีตามที่กฎหมายบัญญัติไว้
3. ในคดีแพ่ง จำเลยอาจขอวางเงินหรือชำระหนี้ก่อนอื่นนอกจากเงินก่อนศาลมีคำพิพากษาก็ได้
4. ในคดีที่คู่ความตกลงกันหรือประนีประนอมยอมความกันในประเด็นแห่งคดี โดยไม่มีการถอนฟ้องนั้น หากข้อตกลงหรือสัญญาประนีประนอมยอมความนั้นไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ก็ให้ศาลพิพากษาไปตามนั้น
5. การทำคำพิพากษาของศาลนั้น ต้องอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์เรื่องเขตอำนาจศาล และอำนาจผู้พิพากษา และถ้าคำพิพากษาต้องทำโดยผู้พิพากษาหลายคนก็ต้องบังคับตามความเห็นของฝ่ายข้างมาก
6. ศาลต้องตัดสินตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อ แต่ห้ามพิพากษาหรือสั่งให้สิ่งใดๆเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง

7. เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือในประเด็นข้อใดแล้ว ห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยแล้วนั้น
8. เมื่อศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว คำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นย่อมผูกพันคู่ความในคดีนั้น ไม่มีผลผูกพันบุคคลภายนอก ยกเว้นเป็นคำพิพากษาที่ให้ขับไล่จำเลยก็ให้มีผลถึงวงศ์ญาติและบริวารของจำเลยด้วย นอกจากนี้ คำพิพากษาเกี่ยวกับฐานะหรือความสามารถของบุคคล หรือคำพิพากษาให้เลิกนิติบุคคล หรือคำสั่งเรื่องล้มละลาย และคำพิพากษาถึงกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินย่อมมีผลถึงบุคคลภายนอกด้วย
9. คดีที่มีคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว ห้ามคู่ความเดียวกันหรือร้องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันอีก
10. ค่าฤชาธรรมเนียมหมายถึงเงินที่กฎหมายกำหนดให้ต้องชำระเมื่อมีการดำเนินคดีแพ่ง ซึ่งอาจเป็นการชำระให้แก่รัฐหรือบุคคลอื่น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติไว้
11. คู่ความซึ่งไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลอาจยื่นคำร้องต่อศาลขอให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลในการฟ้องหรือต่อสู้คดีในศาลชั้นต้นหรือชั้นอุทธรณ์หรือชั้นฎีกาตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

วัตถุประสงค์

เมื่อได้รับฟังการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายหลักเกณฑ์การทำคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลได้
2. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการจำหน่ายคดีได้
3. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการชำระหนี้ก่อนมีคำพิพากษาได้
4. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการพิพากษตามยอมได้
5. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการตัดสินตามข้อหาในคำฟ้องได้
6. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำได้
7. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับคำพิพากษาหรือคำสั่งผูกพันคู่ความได้
8. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการฟ้องซ้ำได้
9. อธิบายและวินิจฉัยเกี่ยวกับการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลได้

กิจกรรมการสอน

1. แนะนำตัวผู้สอน
2. ประเมินผลก่อนสอนเสริม โดยใช้คำถามในเอกสารโสตทัศน์ หรือคำถามที่อาจารย์ผู้สอนเตรียมมาตามความเหมาะสม
3. อธิบายประเด็นต่างๆ
4. ชักถามปัญหานักศึกษา
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหา
6. ประเมินผลหลังจากสอนเสริม

สื่อการสอนเสริม

1. ชุดการสอนเสริม
2. แบบประเมินความคิดเห็นของผู้รับการสอนเสริม

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของผู้รับการสอนเสริม
 2. ประเมินความรู้ของผู้รับการสอนเสริมจากการถามและตอบปัญหาต่างๆ
 3. ประเมินความคิดเห็นส่วนรวมของผู้รับการสอนเสริม
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษาก่อนการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของผู้รับการสอนเสริมเกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดี คำพิพากษาและคำสั่ง และ ค่าฤชาธรรมเนียม

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้อย่างละเอียด และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อความที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องที่สุด นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. คดีใดที่ศาล**ไม่**จำเป็นต้องวินิจฉัยชี้ขาดประเด็นแห่งคดี
 - ก) คดีที่ไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายใช้บังคับแก่คดี
 - ข) คดีขาดอายุความ
 - ค) คดีที่จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ
 - ง) คดีที่ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดีแล้ว
 - จ) ไม่มีข้อใดถูก

2. ข้อใดที่ศาลจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความได้
 - ก) จำเลยขาดนัดพิจารณา
 - ข) โจทก์มีरणก่อนศาลพิพากษาและผู้จัดการทรัพย์สินมรดกขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่โจทก์
 - ค) จำเลยไม่มาศาลในวันนัดสืบพยานจำเลย
 - ง) ฟ้องโจทก์ไม่สมบูรณ์
 - จ) ภายใน 7 วันนับแต่ยื่นฟ้อง โจทก์ไม่ร้องขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อให้ส่งหมายเรียกให้แก่คดีแก่จำเลย โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องต่อศาล

3. กรณีที่จำเลยขอวางเงินต่อศาลโดยยอมรับผิดชอบก่อนศาลพิพากษาตามจำนวนที่โจทก์ฟ้องและคดีไม่มีประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไป มีผลอย่างไร
 - ก) ศาลต้องพิพากษาคดีไปตามฟ้องโจทก์
 - ข) ศาลต้องจำหน่ายคดี
 - ค) ศาลต้องพิพากษายกฟ้อง
 - ง) ถือว่าจำเลยรับสารภาพตามฟ้อง
 - จ) มีผลให้จำเลยไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในเงินจำนวนที่วางนั้นนับแต่วันฟ้อง

4. โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกระทำละเมิด ขอให้ศาลพิพากษาให้จำเลยชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์เป็นเงิน 500,000 บาท ในระหว่างพิจารณา โจทก์และจำเลยตกลงกันได้โดยจำเลยชดใช้ค่าเสียหายเพียง 120,000 บาท ให้แก่โจทก์แล้วและโจทก์ขอถอนฟ้อง เช่นนี้ศาลต้องทำอะไร
- ยกฟ้องเพราะไม่มีประเด็นต้องวินิจฉัยต่อไป
 - พิพากษาตามข้อตกลงนั้น
 - จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ
 - พิพากษาให้จำเลยแพ้เพราะถือว่าจำเลยรับผิดตามฟ้องแล้ว
 - พิพากษาให้จำเลยชำระเงินตามที่ตกลงกันโดยไม่ต้องสืบพยาน
5. คำพิพากษาในข้อใด**ไม่ชอบ**ด้วยกฎหมาย
- โจทก์ฟ้องเรียกที่ดินคืนจากจำเลย ศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีและให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาท
 - โจทก์ฟ้องเรียกเงินพร้อมดอกเบี้ยจนถึงวันฟ้อง ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยจนถึงวันชำระเสร็จ
 - โจทก์ฟ้องเรียกค่าเช่าคำนวณจนถึงวันฟ้อง ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระค่าเช่าถึงวันที่ชำระเสร็จ
 - โจทก์ฟ้องเรียกเงินต้นแต่ลืมเรียกดอกเบี้ยทั้งที่โจทก์มีสิทธิเรียกได้ตามกฎหมาย ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีให้แก่โจทก์
 - โจทก์ฟ้องเรียกที่ดินทั้งแปลงเนื้อที่ 5 ไร่ ทั้งที่โจทก์มีสิทธิตามกฎหมายเพียง 3 ไร่ ศาลพิพากษาให้จำเลยโอนที่ดินให้แก่โจทก์ 3 ไร่
6. ข้อใดเป็นหลักเกณฑ์การห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ
- ห้ามเฉพาะกรณีเป็นโจทก์คนเดียว
 - ห้ามเฉพาะการฟ้องคดี
 - ห้ามเฉพาะการดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว
 - ห้ามเฉพาะกรณีที่คดีเดิมยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล
 - ห้ามเฉพาะการฟ้องคดีในศาลเดียวกันเท่านั้น
7. คำพิพากษาหรือคำสั่งในข้อใดผูกพันบุคคลภายนอกที่มีใช้คู่ความในคดี
- พิพากษาให้จำเลยชำระหนี้เงินกู้ 250,000 บาทตามฟ้องให้แก่โจทก์
 - พิพากษาให้จำเลยเปิดทางจำเป็นให้โจทก์ตามฟ้อง
 - คำสั่งให้นายเอกเป็นคนไร้ความสามารถตามคำร้องขอ
 - ข้อ ก ข และ ค
 - ข้อ ข และ ค

8. ข้อใดไม่ใช่หลักเกณฑ์การฟ้องซ้ำ

- ก) เป็นคู่ความรายเดียวกัน
- ข) คดีเดิมถึงที่สุดแล้ว
- ค) ห้ามเฉพาะโจทก์ในคดีเดิมเท่านั้น
- ง) ต้องเป็นเรื่องที่วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน
- จ) ไม่มีข้อใดถูก

9. ข้อใดเป็นคดีมีทุนทรัพย์ที่ต้องเสียค่าขึ้นศาล

- ก) ฟ้องให้เปิดทางจำเป็น
- ข) ฟ้องขับไล่ซึ่งจำเลยต่อสู่ว่าจำเลยเป็นเจ้าของที่ดิน
- ค) ฟ้องเพิกถอนอำนาจปกครอง
- ง) ร้องขอให้ศาลแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินมีโฉนด
- จ) ข้อ ข และ ง ถูก

10. ข้อใดเป็นหลักเกณฑ์การขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

- ก) ผู้ขอต้องยากจนถึงขนาดมีรายได้น้อยต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่ประกาศโดยกระทรวงแรงงาน
- ข) ผู้ขอต้องยากจนไม่มีเงินพอชำระค่าธรรมเนียมศาล
- ค) ผู้ขอต้องเป็นโจทก์เท่านั้น
- ง) ค่าฟ้องของผู้ขอต้องมีมูล
- จ) ถูกทุกข้อ

ไสตท์ศน์ # 2.1 โครงสร้างกลุ่มเนื้อหาวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

โครงสร้างกลุ่มเนื้อหาวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

- ขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง (หน่วยที่ 1)
- พระธรรมนูญศาลยุติธรรม (หน่วยที่ 2)
- คู่ความและการเสนอคดีต่อศาล (หน่วยที่ 3)
- เขตอำนาจศาล การคัดค้านผู้พิพากษา คำคู่ความและเอกสาร (หน่วยที่ 4)
- อำนาจและหน้าที่ของศาล (หน่วยที่ 5)
- หลักทั่วไปว่าด้วยการชี้ขาดตัดสินคดี (หน่วยที่ 6)
- คำพิพากษาและคำสั่ง (หน่วยที่ 7)
- ผลแห่งคำพิพากษาและคำสั่ง (หน่วยที่ 8)
- ค่าฤชาธรรมเนียม (หน่วยที่ 9)
- ข้อพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 10)
- ประเด็นในคดีกับพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 11)
- หน้าที่นำสืบหรือภาระการพิสูจน์ (หน่วยที่ 12)
- การรับฟังพยานหลักฐานในคดีแพ่ง (หน่วยที่ 13)
- การนำสืบพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 14)
- การชั่งน้ำหนักพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 15)

ไสตท์ศน์ # 2.2 คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลให้ศาลปฏิบัติดังนี้

คดีที่ยื่นฟ้องต่อศาลให้ศาลปฏิบัติดังนี้

- คำขอในระหว่างการพิจารณาคดี ให้ศาลมีคำสั่ง
 - 1) อนุญาต หรือ
 - 2) ยกเสีย
- ประเด็นแห่งคดี
 - 1) ให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดโดยทำเป็นคำพิพากษาหรือคำสั่ง หรือ
 - 2) จำหน่ายคดีเสียจากสารบบความ

ไต่ถาม # 2.3 กรณีจำหน่ายคดี

กรณีจำหน่ายคดี

- โจทก์ทั้งฟ้องตามมาตรา 174
- โจทก์ถอนฟ้องตามมาตรา 175
- โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพิจารณาตามมาตรา 193 ทวิ
- โจทก์ไม่หาประกัน ตามมาตรา 253 หรือ 288
- เมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่ายขาดนัด ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 198, 200 และ 201
- คู่ความมรณะและยังให้คดีนั้นไม่มีประโยชน์ต่อไป หรือไม่มีผู้ใดเข้ามาแทนที่คู่ความฝ่ายที่มรณะตามมาตรา 42
- เมื่อศาลมีคำสั่งให้พิจารณาคดีรวมกัน หรือ แยกกัน อันเป็นเหตุให้ต้องโอนคดีไปอีกศาลหนึ่งตามมาตรา 28 และ 29

ไต่ถาม # 2.4 การวางเงินหรือการชำระหนี้ก่อนพิพากษา

การวางเงินหรือการชำระหนี้ก่อนพิพากษา

- คดีที่เรียกร้องให้ชำระหนี้เป็นเงิน หรือมีเงินรวมอยู่ด้วย
 - 1) วางเงินโดยยอมรับผิด
 - 2) วางเงินโดยไม่ยอมรับผิด
- คดีที่เรียกร้องให้ชำระหนี้เป็นอย่างอื่นนอกจากเงิน

ไต่ถาม # 2.5 การตกลงหรือประนีประนอมยอมความ

การตกลงหรือประนีประนอมยอมความ

- มีการตกลงหรือประนีประนอมยอมความ
- ในประเด็นแห่งคดี
- ไม่มีการถอนฟ้องคดีนั้น
- ข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความนั้นไม่เป็นการฝ่าฝืนต่อกฎหมาย
- เมื่อศาลพิพากษาตามยอมแล้ว → ห้ามคู่ความอุทธรณ์คำพิพากษานั้น ยกเว้น
 - 1) เมื่อมีข้อกล่าวอ้างว่าคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งฉ้อฉล
 - 2) เมื่อมีข้อกล่าวอ้างว่าคำพิพากษานั้นละเมิดต่อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน
 - 3) เมื่อมีข้อกล่าวอ้างว่าคำพิพากษานั้นมิได้เป็นไปตามข้อตกลงหรือการประนีประนอมยอมความ

ไสตท์ศน์ # 2.6 การตัดสินชี้ขาดคดีตามข้อหาในคำฟ้อง

การตัดสินชี้ขาดคดีตามข้อหาในคำฟ้อง

- ศาลต้องตัดสินชี้ขาดคดีตามข้อหาในคำฟ้องทุกข้อ
- ห้ามพิพากษาหรือสั่งเกินไปกว่าหรือนอกจากที่ปรากฏในคำฟ้อง เว้นแต่
 - 1) คดีฟ้องเรียกอสังหาริมทรัพย์ ถ้าศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ศาลจะพิพากษาให้ขับไล่จำเลยและให้มีผลบังคับถึงวงศัญาติ และบริวารของจำเลยด้วย
 - 2) คดีฟ้องเรียกทรัพย์ทั้งหมด แต่พิจารณาได้ความว่ามีสิทธิเพียงบางส่วน ศาลพิพากษาให้บางส่วนได้
 - 3) ฟ้องขอให้ชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยจนถึงวันฟ้อง ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยถึงวันชำระเสร็จได้
 - 4) ฟ้องขอให้ชำระค่าเช่าหรือค่าเสียหายต่อเนื้อที่จนถึงวันฟ้อง ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระถึงวันชำระเสร็จได้
 - 5) ในคดีที่อาจยกข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนขึ้นอ้างได้นั้น เมื่อศาลเห็นสมควรศาลจะยกข้อเหล่านั้นขึ้นวินิจฉัยเองก็ได้
 - 6) ฟ้องขอให้ชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยซึ่งมิได้ตกลงกำหนดอัตราดอกเบี้ยกันไว้ เมื่อศาลเห็นสมควร ศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยในอัตราที่สูงกว่าที่โจทก์มีสิทธิได้รับตามกฎหมายก็ได้ แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี

ไสตท์ศน์ # 2.7 การดำเนินกระบวนการพิจารณาชี้

การดำเนินกระบวนการพิจารณาชี้

- คู่ความชุดเดียวกัน
- มีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือในประเด็นข้อใดแห่งคดีไปแล้ว
- ห้ามคู่ความและศาลดำเนินกระบวนการพิจารณาในประเด็นนั้นอีก ยกเว้น
 - 1) การแก้ไขข้อผิดพลาดเล็กน้อย ตามมาตรา 143
 - 2) การพิจารณาใหม่ ตามมาตรา 209 หรือ คดีที่เอกสารได้สูญหายหรือบอบสลายตามมาตรา 53
 - 3) การยื่น การยอมรับ หรือไม่ยอมรับ ซึ่งอุทธรณ์หรือฎีกา ตามมาตรา 229 หรือ 247 หรือ การดำเนินวิธีบังคับชั่วคราวในระหว่างการยื่นอุทธรณ์หรือฎีกาตามมาตรา 254 วรรคสุดท้าย
 - 4) กรณีศาลสูงส่งสำนวนคืนไปยังศาลล่างเพื่อให้พิจารณาและพิพากษาใหม่ตามมาตรา 243
 - 5) การบังคับคดีตามมาตรา 302

คำพิพากษาหรือคำสั่งผูกพันคู่ความ

- คำพิพากษาหรือคำสั่งผูกพันเฉพาะคู่ความในคดีเท่านั้น ยกเว้น
 - 1) คดีฟ้องเรียกอสังหาริมทรัพย์ ถ้าศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดี ศาลจะพิพากษาให้ขับไล่จำเลยได้และให้มีผลบังคับถึงวงศ์ญาติและบริวารของจำเลยด้วย
 - 2) คำพิพากษาหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องด้วยการชำระหนี้ที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ แม้คู่ความบางฝ่ายอุทธรณ์ ศาลก็มีอำนาจพิพากษาหรือสั่งให้มีผลถึงคู่ความฝ่ายที่มีได้อุทธรณ์ได้
 - 3) กรณีของผู้ค้าประกันในศาล คำพิพากษาหรือคำสั่งมีผลใช้บังคับแก่ผู้ค้าประกันได้โดยไม่ต้องฟ้องคดีใหม่
 - 4) คำพิพากษาหรือคำสั่งเกี่ยวกับฐานะ หรือความสามารถของบุคคล
 - 5) คำพิพากษาหรือคำสั่งให้เลิกนิติบุคคล
 - 6) คำสั่งเรื่องล้มละลาย
 - 7) คำพิพากษาที่วินิจฉัยถึงกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สินใดๆ เป็นคุณแก่คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

ฟ้องซ้ำ

- คู่ความชุดเดียวกัน
- คดีแรกถึงที่สุดแล้ว
- ห้ามคู่ความ
- รื้อร้องฟ้องกันอีก
- ประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกัน ยกเว้น
 - 1) เป็นกระบวนการพิจารณาชั้นบังคับคดี
 - 2) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งกำหนดวิธีการชั่วคราวที่จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกได้ตามพฤติการณ์
 - 3) เมื่อคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นให้ยกฟ้องโดยไม่ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดีใหม่

ไต่ทศน์ # 2.10 ค่าธรรมเนียมศาลและค่าฤชาธรรมเนียม

ค่าธรรมเนียมศาลและค่าฤชาธรรมเนียม

- ค่าธรรมเนียมศาล → เงินค่าธรรมเนียมในการดำเนินคดีที่โจทก์และจำเลยต้องชำระต่อศาล เช่น ค่าขึ้นศาล ค่าคำร้อง เป็นต้น
- ค่าฤชาธรรมเนียม → เงินค่าธรรมเนียมศาลและเงินอื่นๆทั้งหมดที่คู่ความได้เสียไปตามกฎหมาย ในระหว่างการดำเนินคดี รวมถึงเงินค่าทนายความตามตาราง 6 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งด้วย

ไต่ทศน์ # 2.11 การขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

การขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

- คู่ความต้องทำเป็นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
- คำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลต้องแสดงเหตุผล
 - 1) เหตุที่เกี่ยวข้องกับฐานะของผู้ร้อง
 - ผู้ร้องไม่มีทรัพย์สินพอที่จะเสียค่าธรรมเนียมศาล หรือ
 - หากผู้ร้องไม่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลจะได้รับความเดือดร้อนเกินสมควร เมื่อพิจารณาถึงสถานะของผู้ร้อง
 - 2) มูลเหตุแห่งการฟ้องร้องหรืออุทธรณ์ฎีกา
 - ในกรณีที่ผู้ร้องเป็นโจทก์หรือเป็นผู้อุทธรณ์หรือฎีกา
 - ต้องแสดงให้เห็นว่าการฟ้องร้องหรืออุทธรณ์หรือฎีกานั้นมีเหตุผลอันสมควร
- กำหนดเวลายื่นคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
 - 1) ยื่นพร้อมกับคำฟ้อง คำฟ้องอุทธรณ์ คำฟ้องฎีกา คำร้องสอดหรือคำให้การแล้วแต่กรณี
 - 2) ผู้ร้องตกเป็นผู้ไม่สามารถเสียค่าธรรมเนียมศาลในภายหลัง จะยื่นคำร้องในเวลาใดก็ได้
- หลักเกณฑ์ที่ศาลจะอนุญาตให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
 - 1) ศาลต้องส่งสำเนาคำร้องให้แก่คู่ความอีกฝ่ายหนึ่ง
 - 2) ต้องมีการไต่สวนคำร้อง
 - 3) การพิจารณาสั่งคำร้อง
 - เงื่อนไขในการยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
 - การออกคำสั่งเกี่ยวกับคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
 - การยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาล
- กระบวนการภายหลังจากศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล
 - 1) ค่าธรรมเนียมศาลที่ได้รับการยกเว้น
 - ค่าธรรมเนียมศาลตามตาราง 1 และ 2 ท้ายประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง
 - เงินวางศาลในการยื่นฟ้องอุทธรณ์หรือฎีกา

ไฮดรอกซิด # 2.11 (ต่อ)

2) การเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

- กรณีที่ปรากฏว่าผู้ร้องขอนั้นมีทรัพย์สินพอที่จะชำระค่าธรรมเนียมศาลได้
- กรณีที่ผู้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลประพฤติตนไม่เรียบร้อย

3) การสั่งให้คู่ความอีกฝ่ายหนึ่งเสียค่าธรรมเนียมศาลแทนผู้ที่ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล

- กรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลบางส่วน หรือให้ยกค่าธรรมเนียม

1) ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ภายใน 7 วันนับแต่มีคำสั่ง

2) คำสั่งศาลอุทธรณ์เป็นที่สุด

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษาหลังการสอนเสริม

ครั้งที่ 2

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของผู้รับการสอนเสริมเกี่ยวกับการชี้ขาดตัดสินคดี คำพิพากษาและคำสั่ง และ ค่าฤชาธรรมเนียม

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้ที่ละเอียด และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อความที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องที่สุด นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. คดีใดที่ศาลวินิจฉัยชี้ขาดคดีโดยทำเป็นคำพิพากษา
 - ก) คดีไม่มีข้อพิพาท
 - ข) คดีร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดก
 - ค) คดีขอให้จำเลยชำระหนี้ตามสัญญา
 - ง) คดีร้องขอตัดทรัพย์
 - จ) ถูกทุกข้อ

2. เหตุข้อใดที่ศาลจำหน่ายคดีเสียจากสารบบความได้
 - ก) จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ
 - ข) โจทก์ถอนฟ้องเนื่องจากยอมความกัน
 - ค) จำเลยไม่มาศาลในวันนัดสืบพยานจำเลย
 - ง) ฟ้องโจทก์ไม่สมบูรณ์
 - จ) จำเลยฟ้องแย้งโจทก์

3. กรณีที่จำเลยขอวางเงินบางส่วนก่อนศาลพิพากษาโดยยอมรับผิด เช่นนี้ มีผลอย่างไร
 - ก) ไม่มีผลใดๆ เพราะวางเงินน้อยกว่าจำนวนที่โจทก์ฟ้องมา
 - ข) ศาลต้องพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีโดยไม่ต้องสืบพยาน
 - ค) ถือว่าจำเลยรับตามฟ้อง ศาลมีต้องพิพากษาให้จำเลยชำระเงินตามจำนวนที่ศาลเห็นสมควร โดยไม่ต้องสืบพยานใดๆ
 - ง) จำเลยไม่ต้องเสียดอกเบี้ยในเงินจำนวนที่วางนั้น
 - จ) ถือว่าจำเลยใช้สิทธิไม่สุจริต

4. กรณีที่ศาลมีคำพิพากษาตามสัญญาของคู่ความในคดี คู่ความจะมีสิทธิอุทธรณ์คำพิพากษานั้นได้หรือไม่

- ก) ได้ภายใน 1 เดือนนับแต่พิพากษา
- ข) ได้ภายใน 15 วันนับแต่พิพากษา
- ค) ได้ต่อเมื่อมีการโต้แย้งคัดค้านไว้เมื่อขณะมีการยอมความกันนั้น
- ง) ไม่ได้เลยไม่ว่ากรณีใดๆ
- จ) ไม่ได้ เว้นแต่จะเข้าข้อยกเว้นตามที่กฎหมายกำหนดไว้

5. คำพิพากษาในข้อใดชอบด้วยกฎหมาย

- ก) โจทก์ฟ้องเรียกที่ดินคืนจากจำเลย ศาลพิพากษาให้โจทก์ชนะคดีและให้ขับไล่จำเลยออกจากที่ดินพิพาท
- ข) โจทก์ฟ้องเรียกเงินต้นโดยลืมเรียกดอกเบี้ย ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระดอกเบี้ยด้วย
- ค) โจทก์ฟ้องเรียกเงินต้นแต่ลืมเรียกดอกเบี้ยทั้งที่โจทก์มีสิทธิเรียกได้ตามกฎหมาย ศาลพิพากษาให้จำเลยชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี
- ง) เมื่อศาลเห็นว่าจำเลยทำละเมิดจริง ศาลมีอำนาจพิพากษาให้จำเลยชำระเงินค่าเสียหายตามฟ้อง โดยไม่ต้องสืบพยานถึงความเสียหายของโจทก์
- จ) ถูกทุกข้อ

6. ข้อใด**ไม่ใช่**หลักเกณฑ์การห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ

- ก) ห้ามกรณีที่เป็นคู่ความเดียวกัน
- ข) ห้ามการฟ้องคดีและห้ามดำเนินกระบวนการพิจารณาด้วย
- ค) ห้ามเฉพาะการดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาดแล้ว
- ง) ห้ามทั้งคู่ความและห้ามศาลด้วย
- จ) ห้ามเฉพาะการฟ้องคดีในศาลเดียวกันเท่านั้น

7. คำพิพากษาหรือคำสั่งในข้อใดผูกพันบุคคลภายนอกที่มีใช้คู่ความในคดี

- ก) คำพิพากษาเกี่ยวกับฐานะของบุคคล
- ข) คำพิพากษาเกี่ยวกับความสามารถของบุคคล
- ค) คำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีล้มละลาย
- ง) ข้อ ก ข และ ค ถูก
- จ) ข้อ ก และ ข ถูก

8. ข้อใดเป็นหลักเกณฑ์การห้ามฟ้องซ้ำ

- ก) คดีแรกยังไม่ถึงที่สุด
- ข) คดีแรกต้องอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาล
- ค) ห้ามเฉพาะคู่ความฝ่ายที่เป็นโจทก์ฟ้องจำเลยคนเดียวกันเป็นคดีใหม่
- ง) ต้องเป็นเรื่องที่อาศัยเหตุอย่างเดียวกัน
- จ) ถูกทุกข้อ

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

การสอนเสริมครั้งที่ 2

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ง.	1. ค.
2. จ.	2. ข.
3. ก.	3. ง.
4. ค.	4. จ.
5. ง.	5. ก.
6. ค.	6. จ.
7. ค.	7. ง.
8. ค.	8. ง.
9. ข.	9. ข.
10. ง.	10. ก.

แนวตอบคำถามอรรถนัย

ป.วิ.พ. มาตรา 144 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เมื่อศาลใดมีคำพิพากษา หรือคำสั่งวินิจฉัยชี้ขาดคดีหรือใน ประเด็นข้อใดแห่งคดีแล้ว ห้ามมิให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลนั้นอันเกี่ยวกับคดีหรือประเด็นที่ได้วินิจฉัยชี้ขาด แล้วนั้น เว้นแต่กรณีจะอยู่ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ว่าด้วย...” (8 คะแนน)

การที่นางหนึ่งยื่นคำร้องขอให้ศาลตั้งตนเป็นผู้จัดการมรดกของนายสองผู้ตาย แต่นางหนึ่งถึงแก่ความตาย เสียก่อน จึงไม่เป็นประโยชน์ที่จะพิจารณาคดีต่อไป เพราะเป็นสิทธิเฉพาะตัวของนางหนึ่ง ไม่ใช่คดีที่ทายาทหรือผู้อื่น จะขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่ผู้มรณะได้ ทั้งศาลชั้นต้นได้ยกคำร้องของนายสามที่ร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่นางหนึ่ง และจำหน่ายคดีของนางหนึ่งออกจากสารบบความแล้ว นายสามจึงเป็นบุคคลภายนอกคดี และศาลชั้นต้นยังมิได้มี คำสั่งชี้ขาดในประเด็นตามคำร้องของนายสาม (5 คะแนน) ดังนั้น คำคัดค้านของนายสามที่ยื่นคัดค้านนายสี่ว่าไม่ เหมาะสมที่จะเป็นผู้จัดการมรดกและขอให้ตั้งนายสามเป็นผู้จัดการมรดก เนื่องจากนายสามเป็นบุตรของนางหนึ่งและ นายสองผู้ตาย ทั้งนางหนึ่งถึงแก่ความตายแล้วจึงเป็นการยื่นตามสิทธิของตนเอง ซึ่งมีสิทธิทำได้ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 144 (เทียบนัย ฎ. 6162/2548) (5 คะแนน) คำคัดค้านของนายสามจึงไม่เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ (2 คะแนน)

